

Spis Nao 39/2009 byl spojen se spisem číslo Na 36/2009 a pod touto spisovou značkou bylo rozhodnuto takto:

Na 36/2009 - 49

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Jana Passera v právních věcech žalobkyně a) PhDr. H. P., b) Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu, IČ: 26991934, se sídlem Bouzov 8, a c) Základní odborová organizace při správě státních hradů Bouzov a Šternberk, (označovaná též jako „Základní organizace evid. č. 20-0135-3805 Odborového svazu státních orgánů a organizací“), IČ: 71197176, se sídlem Bouzov 8, proti žalovaným: 1) Národní památkový ústav, se sídlem Valdštejnské náměstí 3, Praha 1, 2) Ministerstvo práce a sociálních věcí, se sídlem Na poříčním právu 1, Praha 2, 3) Ministerstvo kultury, se sídlem Maltézské náměstí 1, Praha 1, a 4) Česká advokátní komora, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, o podjatosti soudkyní senátu 6 Ca Městského soudu v Praze JUDr. Karly Cháberové, JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové a vyloučení těchto soudkyní z projednávání a rozhodnutí:

- žaloby žalobkyně a) proti nečinnosti žalovaného 1), vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 183/2007, (sp. zn. Nejvyššího správního soudu Nao 36/2009),
- žaloby žalobkyně b) proti rozhodnutí žalovaného 2) ze dne 11. 3. 2008, čj. 2008/13600-54, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 138/2008, (sp. zn. Nejvyššího správního soudu Nao 37/2009),
- žaloby žalobkyně b) proti nečinnosti žalovaného 3), vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 11/2008, (sp. zn. Nejvyššího správního soudu Nao 38/2009),
- žaloby žalobkyně c) proti rozhodnutí žalovaného 3) ze dne 23. 6. 2004, čj. 9670/2004-IK, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 364/2007, (sp. zn. Nejvyššího správního soudu Nao 39/2009), a
- žaloby žalobkyně c) proti rozhodnutí žalovaného 4) ze dne 7. 1. 2009, čj. 2776/08/09, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 20/2009, (sp. zn. Nejvyššího správního soudu Nao 40/2009),

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 36/2009, sp. zn. Nao 37/2009, sp. zn. Nao 38/2009, sp. zn. Nao 39/2009, a sp. zn. Nao 40/2009, **se spojují** ke společnému projednání a rozhodnutí o námitce podjatosti. Věc bude u Nejvyššího správního soudu nadále vedena pod spisovou značkou Nao 36/2009.
- II. Soudkyně Městského soudu v Praze JUDr. Karla Cháberová, JUDr. Dana Černá a JUDr. Naděжда Treschlová **nejsou vyloučeny** z projednávání a rozhodnutí ve věcech vedených Městským soudem v Praze pod sp. zn. 6 Ca 183/2007,

sp. zn. 6 Ca 138/2008,
a sp. zn. 6 Ca 20/2009.

sp. zn. 6 Ca 11/2008,

sp. zn. 6 Ca 364/2007

Odůvodnění:

V pěti věcech, označených v záhlaví tohoto rozhodnutí, předložil místopředseda Městského soudu v Praze pro věci správního soudnictví JUDr. Jan Ryba, CSc. Nejvyššímu správnímu soudu soudní spisy s oznámením předsedkyně senátu 6 Ca Městského soudu v Praze JUDr. Karly Cháberové a soudkyň tohoto senátu JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové, podle něž mají ve vztahu k osobě žalobkyně za to, že je u nich dán důvod k vyloučení z projednávání a rozhodnutí předmětných věcí. Jako důvod uvedly, že PhDr. H. P. podala Polici ČR podnět k prošetření trestných činů (trestní oznámení), jichž se jmenované soudkyně měly dopustit přiznáním odměny advokátce JUDr. Ireně Kohoutové.

Místopředseda městského soudu uvedl, že jej předseda soudu rozvrhem práce pověřil určovat jiného soudce namísto soudce, který oznámil důvod své podjatosti podle § 8 odst. 3 s. ř. s. V posuzované věci podle něj existoval důvod oznámené podjatosti subjektivně, z hlediska zmíněných soudkyň, i objektivně. Poté, kdy Policie České republiky – Obvodní ředitelství policie Praha 1, SKPV – odbor obecné kriminality, přípisem ze dne 3. 6. 2009, čj. ORI-7358-3/ČJ-2009-001179, sdělila, že šetřením ve smyslu § 158 odst. 1 trestního řádu „na základě vyhodnocení veškerých skutečností dospěl policejní orgán k závěru, že nebyly naplněny znaky výše uvedených ani jiného tr. činu, přestupku či správního deliktu a věc bude uložena v archivu SKPV“, má místopředseda městského soudu za to, že z objektivního pohledu již důvod pro vyloučení netrvá. Z tohoto důvodu předložil předmětné věci podle § 8 odst. 3 s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud především spojil jednotlivá řízení o podjatosti a vyloučení jmenovaných soudkyň ke společnému projednání a rozhodnutí (§ 120 s. ř. s. za použití § 39 odst. 1 s. ř. s.). Věcně se jedná o různá řízení s odlišnými účastníky řízení. Z hlediska rozhodování Nejvyššího správního soudu ovšem nelze přehlédnout, že je rozhodováno o podjatosti stejných soudkyň městského soudu, tvrzené důvody podjatosti jsou zcela identické a za žalobkyně b) a c) jedná v řízeních žalobkyně a). Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, v souladu se zněním výroku o spojení věcí, že se toto spojení týká pouze řízení o důvodech podjatosti před Nejvyšším správním soudem, nikoliv řízení o žalobách vedených městským soudem.

Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro vyloučení jmenovaných soudkyň.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce přitom nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům - kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů - mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. V projednávané věci však žádný z těchto důvodů nebyl zjištěn. Jmenovaní soudci se rovněž nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u žalovaného správního orgánu ani v předchozím soudním řízení.

Ze soudních spisů vyplývá, že jediným důvodem pro nějž JUDr. Karla Cháberová, JUDr. Dana Černá a JUDr. Naděžda Treschlová oznámily pochybnosti o své nepodjatosti, bylo trestní oznámení, které na ně podala PhDr. H. P., tj. žalobkyně a) a současně osoba jednající za žalobkyně b) a c).

Ze spisů dále vyplývá, že Policie České republiky – Obvodní ředitelství policie Praha 1, Služba kriminální policie a vyšetřování – odbor obecné kriminality, zaslala místopředsedovi městského soudu Sdělení k trestnímu oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu podle § 158 a § 250 trestního zákona, ze dne 3. 6. 2009, čj. ORI-7358-3/ČJ-2009-001179. Podle tohoto sdělení PhDr. H. P. podala trestní oznámení na soudkyně senátu 6 Ca městského soudu pro podezření ze spáchání trestného činu. Policie České republiky v této věci zahájila šetření ve smyslu § 158 odst. 1 trestního řádu, za účelem prověření skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu, a „*Na základě vyhodnocení veškerých skutečností dospěl policejní orgán k závěru, že nebyly naplněny znaky výše uvedených ani jiného trestného činu, přestupku či správního deliktu a věc bude uložena v archivu SKPV*“.

V souladu s podáním místopředsedy městského soudu lze připustit, že důvod podjatosti soudce může být „objektivní“, tj. spočívající v existenci skutečností, které navenek, nezávisle na vnitřním postoji soudce k věci, účastníkům řízení, či jejich zástupcům, vyvolávají pochybnosti o podjatosti soudce a nestrannosti soudního rozhodování. Tento důvod může být i „subjektivní“, tj. soudce, ať je to již zjevné (a tedy existuje zároveň „objektivní“ důvod podjatosti), nebo není, má poměr k věci, účastníkům řízení, či jejich zástupcům, ergo tento jeho subjektivní vztah vyvolává pochybnosti o objektivitě rozhodování.

Místopředseda městského soudu vyšel z předpokladu, že probíhající řízení o trestním oznámení proti jmenovaným soudkyním zakládalo onen objektivní důvod podjatosti. Jakkoliv přitom v souvislosti s uzavřením věci Policií ČR výslovně hovoří o zániku pouze tohoto objektivního důvodu, zjevně nepředpokládá ani trvání důvodu subjektivního (jinak by z jeho strany nebyl dán důvod k předložení věci Nejvyššímu správnímu soudu).

Z oznámení jmenovaných soudkyň místopředsedovi městského soudu nevyplývá, že by podáním trestního oznámení získaly poměr k věci, účastníkům řízení či jejich zástupcům, který by je vylučoval z dalšího rozhodování. Jinými slovy, z oznámení nelze dovodit, že by podání trestního oznámení založilo jejich negativní vztah k PhDr. H. P., který by ovlivnil další rozhodování těchto soudkyň. V tomto směru lze ostatně obecně konstatovat, že soudce ve výkonu své veřejné funkce musí být připraven na konfrontaci s byť i nedůvodnou a nepodloženou kritikou a na nikoliv přátelské jednání účastníků, aniž by jej tyto skutečnosti automaticky vyloučily z projednání a rozhodování věci. Lze připustit vznik situací, kdy budou ony „objektivní“ důvody podjatosti natolik silné, že odůvodní vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci, byť se on sám podjatý nebude cítit. Taková situace však může nastat zcela výjimečně. Obecně by se mělo vyloučení soudce z projednání a rozhodování věci pojit i s důvody subjektivními, tedy s poměrem soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům, který mu znemožňuje objektivně a nestranně rozhodnout. Opačný přístup by mohl velmi snadno vyústit v možnost účastníků ovlivňovat složení ve věci rozhodujícího senátu např. podáváním byť i zcela zjevně a zřejmě nedůvodných trestních oznámení, která by pak automaticky vedla k vyloučení soudce.

Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům mohou vzniknout kromě vztahů příbuzenských a obdobných typicky tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, resp. jejich zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. Podání trestního oznámení na soudce účastníkem pro jeho rozhodovací činnost jistě může za určitých okolností v soudci vyvolat nepřátelský postoj vůči tomuto účastníku. Na druhé straně lze jen těžko uzavřít, že tato skutečnost vždy a automaticky vyvolá negativní vztah soudce k účastníku řízení. V tomto směru se však posouzení jednotlivých případů vzpírá zobecnění a vždy se bude odvíjet od vážení různých skutečností, pojících se s konkrétní věcí.

V nyní posuzované věci není zřejmé a z obsahu spisů nikterak nevyplývá, že by jmenované soudkyně městského soudu v souvislosti s podáním trestního oznámení (jehož nedůvodnost byla v zásadě zřejmá) bez dalšího mohly získat negativní vztah k PhDr. H. P., který by je vylučoval z dalšího rozhodování. Jejich oznámení místopředsedovi městského soudu je třeba vnímat jako poukaz na podaná trestní oznámení, nikoliv jako vyjádření jejich poměru k PhDr. H. P.

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že JUDr. Karla Cháberová, JUDr. Dana Černá a JUDr. Naděžda Treschlová nejsou vyloučeny z projednání a rozhodování věci uvedených v záhlaví tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. července 2009

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu